

Curtea Supremă de Justiție
ÎNCHIEIERE

16 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte   Timofti Vladimir
Judecătorii   Boico Victor, Toma Nadejda

a examinat cererea avocatului Dandesh Veaceslav cu partea vătămată xxx, în cauza penală la plângerea avocatului Colodeev Roman în numele învinuitului xxxx privind anularea ordonanței procurorului Procuraturii UTA Găgăuzia din 28 iunie 2019 de punere sub învinuire a lui Xxxxxx în baza elementelor infracțiunilor, prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) și art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal și a ordonanței Interimarului Adjunctului Procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia din 31 iulie 2019 privind respingerea plângerii depuse împotriva ordonanței din 28 iunie 2019 de punere sub învinuire a lui Xxxxxx, în baza elementelor infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) și art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal prin care se solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin.(6) art.313 Cod de procedură penală, în partea ce vizează sintagma „încheierea judecătorului de instrucție este irevocabilă, cu excepția încheierilor privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, care pot fi atacate cu recurs la curtea de apel în termen de 15 zile de la data pronunțării” și alin.(1) art.453 Cod de procedură penală, în partea ce vizează sintagma „hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii”.

C O N S T A T Ă :

La 13 august 2019 avocatul Colodeev Roman în numele învinuitului Xxxxxx a înaintat plângere judecătorului de instrucție, contestând acțiunile procurorului în cadrul cauzei penale privind învinuirea lui Xxxxxx, în baza art. 287 alin. (2) lit. b) și art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal.

Prin încheierea Judecătoriei Comrat, sediul Central din 23 octombrie

2019 s-a admis plângerea avocatului Colodeev Roman în numele învinutului Xxxxxx.

Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 09 decembrie 2019, au fost respinse cererile de recurs declarate de către procurorul UTA Găgăuzia și avocatul Dandeuș Veaceslav, ca inadmisibile, fiind menținută fără modificări încheierea Judecătoriei Comrat, sediul Central din 23 octombrie 2019.

Decizia instanței de apel, a fost atacată cu recurs în anulare de către avocatul Dandeuș Veaceslav cu partea vătămată xxx prin care au solicitat casarea încheierii Judecătoriei Comrat, sediul Central din 23 octombrie 2019 și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă plângerea.

Concomitent, avocatul Dandeuș Veaceslav cu partea vătămată xx au depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin.(6) art.313 Cod de procedură penală, în partea ce vizează sintagma *„încheierea judecătorului de instrucție este irevocabilă, cu excepția încheierilor privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, care pot fi atacate cu recurs la curtea de apel în termen de 15 zile de la data pronunțării”* și alin.(1) art.453 Cod de procedură penală, în partea ce vizează sintagma *„hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept „comise la judecarea cauzei”, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii”,* totodată solicitând și suspendarea examinării recursului în anulare până la soluționarea definitivă de către Curtea Constituțională a sesizării respective.

În conformitate cu art. 7 alin.(3) Cod de procedură penală, dacă în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor [Constituției](#) și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

Acceptarea de către Colegiul penal a cererii privind sesizarea Curții Constituționale privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, este determinată de prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova prin care Curtea a hotărât că:

În sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor,

hotărârilor Parlamentului, decretelor reședinței Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce rmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, **instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;**

- excepția de econstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către **oricare dintre părți** sau reprezentantul acesteia, precum și de către **instanța de judecată din oficiu;**

- **sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale** de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, **limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:**

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinsela articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Colegiul penal consideră că, cererea avocatului Dandăș Veaceslav cu partea vătămată Raiciu Ivan, întrunește aceste condiții întrucât:

- obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție,

- excepția este ridicată de către partea pe dosar împreună cu reprezentantul acesteia,

- prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deoarece, pronunțând eventuala soluție privind admisibilitatea recursului în anulare, urmează a fi aplicate prevederile art.453-456 alin.(1) din Codul de procedură penală,

- la moment, nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Reieșind din cele expuse, în conformitate cu art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 24, 25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 38 lit. d), 39 din Codul jurisdicției constituționale și cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 privind

interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), Colegiul penal,

DISPUNE:

A sesiza Curtea Constituțională pentru efectuarea controlului constituționalității sintagmei: - „încheierea judecătorului de instrucție este irevocabilă, cu excepția încheierilor privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, care pot fi atacate cu recurs la curtea de apel în termen de 15 zile de la data pronunțării”, din dispoziția alin.(6) art.313 Cod de procedură penală, precum și sintagmei: - „hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii”, din dispoziția alin.(1) art.453 Cod de procedură penală.

A suspenda examinarea recursului în anulare până la soluționarea definitivă de către Curtea Constituțională a prezentei sesizări.

Încheierea motivată pronunțată la 25 septembrie 2020.

Președintele

Timofti Vladimir

Judecătorii

Boico Victor

Toma Nadejda

O P I N I E   S E P A R A T Ă

1. Prin încheierea Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție din 16 septembrie 2020 s-a dispus : "A sesiza Curtea Constituțională pentru efectuarea controlului constituționalității sintagmei: - „încheierea judecătorului de instrucție este irevocabilă, cu excepția încheierilor privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, care pot fi atacate cu recurs la curtea de apel în termen de 15 zile de la data pronunțării", din dispoziția alin.(6) art.313 Cod de procedură penală, precum și sintagmei: - „hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii", din dispoziția alin.(1) art.453 Cod de procedură penală".

2. Nu am susținut soluția adoptată din următoarele considerente.

Potrivit materialelor cauzei, la data de 13 august 2019 avocatul Colodeev Roman în numele lui Xxxxxx a înaintat plângere judecătorului de instrucție, contestând ordonanța procurorului de punere sub învinuire a lui Xxxxxx, în baza art. 287 alin. (2) lit. b) și art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal.

Prin încheierea Judecătoriei Comrat, sediul Central din 23 octombrie 2019 s-a admis plângerea avocatului Colodeev Roman în numele învinuitului Xxxxxx.

Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 09 decembrie 2019, au fost respinse cererile de recurs declarate de către procurorul UTA Găgăuzia și avocatul Dandేశ Veaceslav, ca inadmisibile, fiind menținută fără modificări încheierea Judecătoriei Comrat, sediul Central din 23 octombrie 2019.

Decizia instanței de recurs a fost atacată cu recurs în anulare de către avocatul Dandేశ Veaceslav cu partea vătămată Raiciu Ivan prin care au solicitat casarea încheierii Judecătoriei Comrat, sediul Central din 23 octombrie 2019 și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă plângerea.

Totodată, avocatul Dandేశ Veaceslav cu partea vătămată xxx au

depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin.(6) art.313 Cod de procedură penală, în partea ce vizează sintagma „încheierea judecătorului de instrucție este irevocabilă, cu excepția încheierilor privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, care pot fi atacate cu recurs la curtea de apel în termen de 15 zile de la data pronunțării” și alin.(1) art. 453 Cod de procedură penală, în partea ce vizează sintagma „hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept „comise la judecarea cauzei”, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii”, totodată solicitând și suspendarea examinării recursului în anulare până la soluționarea definitivă de către Curtea Constituțională a sesizării respective.

Instanța de recurs a admis cererea recurenților și a sesizat Curtea Constituțională, considerând că cererea depusă întrunește toate condițiile de sesizare a Curții, stipulate în lege.

Nu sunt de acord cu această concluzia a Colegiului penal din următoarele considerente.

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 Hotărârea enunțată supra a avut, în special, ca obiect examinarea excepției de neconstituționalitate ridicată de către Curtea Supremă de Justiție referitoare la faptul, dacă instanțele de fond (de primă instanță și instanțele de apel) au dreptul să sesizeze, fără intervenția Curții Supreme de Justiție, în mod direct, Curtea Constituțională, precum și dacă instanțele judecătorești sunt în drept să refuze părților ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Răspunsul oferit de către Curtea Constituțională este că instanțele pot sesiza în mod direct Curtea, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea unor norme legale, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, în situația când sunt întrunite patru condiții.

Astfel, deși Curtea Constituțională a menționat, că **instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională**, stabilirea de către Curte a condițiilor pentru admiterea cererii de sesizare presupune un eventual refuz al instanțelor de judecată de ridicare a excepției de neconstituționalitate în cazul constatării de către instanțe a următoarelor: a) lipsei de incertitudine privind constituționalitatea unor norme legale; b) normele legale a căror constituționalitate se invocă nu urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul instanței ; c) existenței uneia dintre condițiile indicate în Hotărâre sau a câtorva din ele cumulativ, cum ar fi: (1) obiectul excepției

intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție;(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;(3) *prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei*;(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Condițiile de admitere a cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate în cadrul unui dosar penal, indicate supra, se conțin în prevederile art. 7 al. (3) Cod de procedură penală, care stabilește, că, *dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității*, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.

Potrivit recursului în anulare depus recurenții invocă în întemeierea solicitărilor sale prevederile art. 313 și 453 alin.(1) Cod de procedură penală, considerând că ele sunt aplicabile speței date.

Vreau să remarc faptul, că prevederile art. 313 Cod de procedură penală nu sunt aplicabile la examinarea cauzei de către Curtea Supremă de Justiție, *ele deja fiind aplicate* la soluționarea plângerii și recursului asupra soluției oferite de către judecătorul de instrucție, recurenții neînaintînd la momentul examinării acestora careva cereri de sesizare a Curții Constituționale.

Totodată cu referire la prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal, admițînd cererea de sesizare a Curții, a stabilit că aceste norme sunt aplicabile la soluționarea speței, ceea ce este contrar practicii judiciare constante a Curții Supreme de Justiție, care a constatat că aceste prevederi ale legii nu sunt aplicabile la soluționarea speței.

Astfel, potrivit practicii judiciare constante a Curții Supreme de Justiție, în conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2), 3) Cod de procedură penală și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în

scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, practica judiciară constantă a instanței de recurs în anulare remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, și anume hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată rezultă că, decizia prin care a fost soluționat recursul împotriva încheierii judecătorului de instrucție, adoptată în ordinea reglementată de art. 313 Cod de procedură penală, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, deci, recursul în anulare declarat împotriva unei asemenea decizii este inadmisibil, deoarece hotărârea dată nu este susceptibilă de a mai fi atacată cu recurs în anulare.

În aceste condiții consider că sesizarea Curții Constituționale are drept scop stabilirea dacă prevederile legale asupra cărora s-a depus sesizarea sunt aplicabile speței date, ce nu este de competența Curții Constituționale, deoarece numai instanțele judecătorești stabilesc dacă sunt aplicabile sau nu prevederile legale invocate de reclamant la soluționarea cauzei.

Judecător

Nadejda Toma